

Slovesa (verba)

vyjadřují dynamický příznak substancí (děje a stavy)

slovní druh: ohebný (časují se), plnovýznamový, ve větě funkci přísudku

Dělení sloves:

1. podle toho, co vyjadřují

a) činnostní (*kreslit*)

b) stavová (*spát*)

2. podle významu

a) plnovýznamová (mají samostatný věcný význam, většina českých sloves)

b) významově pomocná (způsobová /např. *chtít, muset*/ a fázová slovesa /*začít, začínat, přestat, přestávat*/)

c) významově prázdná (pomocná /součást složených slovesných tvarů/ – *být, bývat*)

3. podle morfologického hlediska

a) slovesa s formou jednoduchou (**tvary jednoduché** – syntetické)

b) slovesa s formou složenou (**tvary složené** – analytické)

Tvary sloves:

a) **určité** (vyjadřují kategorie osoby, času a způsobu)

b) **neurčité** (nevyjadřují kategorie osoby, času a způsobu:

infinitiv (*volat, říct, péci*),

příčestí minulé (*volal, -la, -lo, ...*),

příčestí trpné (*volán, -a, -o, ..., rozbit, -a, -o, ...*),

přechodník přítomný (*volaje, volajíc, volajíce*),

přechodník minulý (*přivolav, přivolavši, přivolavše*).

Tvoření tvarů:

1. z kmene přítomného: píš-e (podle kmene přítomného dělíme slovesa do 5 tříd)
2. z kmene minulého: psa-l (podle kmene minulého dělíme slovesa do 6 tříd, viz *Příruční mluvnice češtiny*)
3. z kmene infinitivního: psá-t

Slovesa nepravidelná – mají zvláštní, nepravidelné tvary a ke třídám a vzorům se neřadí, tj. *být, chtít, jíst, vědět*.